

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Наглядової ради
АТ «Оператор ринку»
від «27» лютого 2023 р.
Протокол № 4

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію системи внутрішнього контролю (комплаєнсу)
в АТ «Оператор ринку»

Київ 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

1.1. Це Положення розроблено відповідно до вимог Законів України «Про акціонерні товариства» та «Про управління об'єктами державної власності», що регламентують принципи щодо ефективного корпоративного управління та функціонування системи внутрішнього контролю.

1.2. Це Положення визначає основні цілі та принципи організації та функціонування комплексної, адекватної й ефективної системи внутрішнього контролю, які встановлюються та виконуються за всіма напрямками діяльності акціонерного товариства «Оператор ринку» (далі – Товариство) на всіх організаційних рівнях, та встановлює мінімальні вимоги щодо організації цієї системи, функціонування якої спрямоване на забезпечення ефективності корпоративного управління в Товаристві.

1.3. Товариство інтегрує систему внутрішнього контролю в систему корпоративного управління Товариства шляхом створення відповідної штатної одиниці та визначення у внутрішніх нормативних документах Товариства повноважень, підпорядкованості, підзвітності, опису та розподілу функціональних обов'язків осіб, які задіяні у функціонуванні системи внутрішнього контролю, їх відповідальності та порядку взаємодії.

1.4. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються в таких значеннях:

1) внутрішній контроль – процес, інтегрований в усі процеси та корпоративне управління Товариства, спрямований на досягнення операційних, інформаційних, комплаєнс-цілей діяльності Товариства;

2) внутрішні нормативні документи Товариства (внутрішні документи) – політика за окремим напрямом діяльності Товариства, положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази або розроблені Товариством документи в іншій формі, які серед іншого включають опис процедур/процесів, відповідальність працівників Товариства за виконання ними функціональних обов'язків з внутрішнього контролю, розподіл обов'язків, порядок взаємодії підрозділів та працівників Товариства та інші питання щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю в Товариства, з урахуванням вимог цього Положення;

3) інформаційна безпека – комплекс організаційних заходів Товариства, програмних і техніко-технологічних засобів, що функціонують на всіх організаційних рівнях Товариства та забезпечують захист інформації від випадкових та/або навмисних загроз, наслідком реалізації яких може стати порушення доступності, цілісності, конфіденційності інформації щодо діяльності Товариства або суб'єктів пов'язаних з товариством господарськими відносинами;

4) контрольне середовище Товариства – сукупність суб'єктів системи внутрішнього контролю Товариства, процедур, політики за окремим напрямом діяльності Товариства та інших внутрішніх документів щодо внутрішнього контролю, а також культури контролю;

5) культура внутрішнього контролю (далі – культура контролю) – дотримання визначених Товариством принципів, правил, норм, спрямованих на поінформованість працівників Товариства щодо функціонування системи внутрішнього контролю в Товаристві та участі кожного з працівників у цій діяльності;

6) періодичні заходи з моніторингу – заходи з моніторингу системи внутрішнього контролю Товариства, що здійснюються на періодичній основі згідно з окремими процедурами діяльності Товариства;

7) підрозділ – структурний підрозділ Товариства;

8) поточні заходи з моніторингу – заходи з моніторингу системи внутрішнього контролю Товариства, вбудовані в процеси Товариства та здійснюються на постійній основі;

9) система внутрішнього контролю Товариства (далі – система внутрішнього контролю) – сукупність організаційної структури Товариства, процедур, заходів з внутрішнього контролю, спрямованих на:

досягнення Товариством цілей, включаючи виконання запланованих показників його діяльності, забезпечення ефективності та результативності здійснення Товариством операцій, збереження його активів;

забезпечення ефективності корпоративного управління в Товаристві шляхом функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками; забезпечення повноти, своєчасності та достовірності складання і надання фінансової, статистичної, управлінської та іншої звітності; відповідності діяльності Товариства законодавству України, нормативно-правовим актам Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР), стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Товариство, та внутрішнім документам;

10) судження Товариства – рішення управлінського персоналу/колегіального органу Товариства в письмовій формі щодо впровадження внутрішнього контролю, яке ґрунтується на:

комплексному та об'єктивному аналізі всієї інформації, що впливає на визначення компонентів та критеріїв впровадження системи внутрішнього контролю;

власному досвіді Товариства, що ґрунтується на надійних, безперервних, повних та цілісних даних;

11) функціональний контроль – контрольна діяльність, яка здійснюється працівниками Товариства, відповідальними за здійснення внутрішнього контролю, на регулярній основі з метою забезпечення контролю за виконанням функціональних обов'язків працівниками Товариства відповідно до їх посадових інструкцій.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються в значеннях, визначених законами України та нормативно-правовими актами НКРЕКП та НКЦПФР.

2. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ТОВАРИСТВІ

2.1. Товариство створює комплексну, ефективну та адекватну систему внутрішнього контролю з дотриманням таких принципів:

1) усебічності та комплексності;

2) ефективності;

3) адекватності;

4) обачності;

5) ризик-орієнтованості;

6) інтегрованості;

- 7) завчасності;
- 8) незалежності;
- 9) безперервності;
- 10) конфіденційності.

2.2. Принцип усебічності та комплексності передбачає, що Товариство упровадило у свою діяльність кожен з п'яти компонентів системи внутрішнього контролю та забезпечує їх виконання у взаємо інтегрований спосіб, тобто результати виконання такого компонента використовуються під час виконання інших компонентів системи внутрішнього контролю; процедури з внутрішнього контролю (далі – процедури контролю) вбудовані в процеси Товариства на всіх організаційних рівнях. Товариство забезпечує здійснення внутрішнього контролю щодо операцій Товариства, переданих на договірній основі іншим особам на аутсорсинг.

2.3. Принцип ефективності встановлює, що заходи з внутрішнього контролю (далі – заходи з контролю), що здійснюються в Товаристві, є дієвими та забезпечують досягнення Товариством визначених цілей діяльності та обґрунтовану упевненість у тому, що:

1) здійснювані Товариством операції є ефективними в інформаційних системах/системах обліку Товариства;

2) фінансова, статистична, управлінська, податкова та інша звітність є достовірною;

3) Товариство дотримується вимог законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів;

4) працівники Товариства володіють необхідною інформацією щодо компонентів системи внутрішнього контролю та забезпечують виконання цих компонентів у межах компетенції та повноважень, визначених посадовими інструкціями;

5) Товариство забезпечує виявлення та оцінку недоліків системи внутрішнього контролю та вживає своєчасних, адекватних та достатніх коригуючих заходів з метою виправлення таких недоліків.

2.4. Принцип адекватності передбачає, що система внутрішнього контролю Товариства відповідає особливостям його діяльності, уключаючи розмір, бізнес-модель, масштаб діяльності, види, складність операцій, профіль ризику Товариства (далі – особливості діяльності Товариства).

2.5. Принцип обачності встановлює, що Товариство забезпечує достатню впевненість керівника Товариства щодо досягнення Товариством цілей його діяльності, виходячи з консервативних припущень та беручи до уваги певну вірогідність помилкових суджень чи рішень керівника та/або працівників Товариства.

2.6. Принцип ризик-орієнтованості передбачає, що Товариство забезпечує організацію та функціонування системи внутрішнього контролю, ґрунтуючись на ризик-орієнтованому підході, що передбачає застосування більш поглиблених та частіших заходів з контролю до тих сфер діяльності Товариства, яким притаманні більші ризики.

2.7. Принцип інтегрованості встановлює, що процедури контролю є складовою частиною всіх процесів діяльності та корпоративного управління Товариством.

2.8. Принцип завчасності передбачає, що система внутрішнього контролю Товариства спроможна забезпечувати виявлення потенційно можливих загроз негативного впливу на діяльність Товариства раніше, ніж такі загрози фактично виникнуть.

2.9. Принцип незалежності встановлює, що Товариство уникає обставин, що можуть становити загрозу для неупередженого виконання суб'єктами його системи внутрішнього контролю своїх функцій.

2.10. Принцип безперервності передбачає, що здійснення Товариством діяльності з внутрішнього контролю дає змогу на постійній основі та своєчасно попереджати, виявляти та усувати недоліки системи внутрішнього контролю.

2.11. Принцип конфіденційності встановлює, що Товариство не допускає розголошення інформації особам, у яких відсутні повноваження щодо її отримання.

2.12. Система внутрішнього контролю Товариства:

1) складається з таких компонентів: контрольного середовища, управління ризиками, притаманними діяльності Товариства, уключаючи комплаєнс-ризик, контрольної діяльності в Товаристві, контролю за інформаційними потоками та комунікаціями Товариства, моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю Товариства;

2) забезпечує досягнення операційних, інформаційних, комплаєнс-цілей діяльності Товариства;

3) реалізується на кожному з організаційних рівнів Товариства.

2.13. Система внутрішнього контролю Товариства має забезпечувати досягнення операційних, інформаційних та комплаєнс-цілей діяльності Товариства, визначених у його стратегії та бізнес-плані.

2.14. Операційні цілі діяльності Товариства передбачають:

1) забезпечення спрямованості процедур контролю на ефективність управління активами та зобов'язаннями Товариства з метою досягнення Товариством прибутковості його діяльності, уникаючи або обмежуючи втрати унаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів;

2) здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях Товариства.

2.15. Інформаційні цілі діяльності Товариства передбачають забезпечення цілісності, повноти та достовірності фінансової, управлінської та іншої інформації, що використовується для ухвалення управлінських рішень; створення інформаційних потоків як за вертикаллю, так і за горизонталлю організаційної структури Товариства. Така інформація включає звітність Товариства з фінансових та нефінансових питань, що надається зовнішнім та внутрішнім користувачам.

2.16. Комплаєнс-цілі діяльності Товариства передбачають забезпечення організації діяльності Товариства з дотриманням вимог законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Товариство.

2.17. Товариство визначає цілі системи внутрішнього контролю Товариства та за потреби цілі нижчого рівня (підцілі) цієї системи, які мають бути деталізованими,

вимірюваними, досяжними, доречними, мати визначений термін досягнення та бути доведеними до відповідних працівників Товариства.

2.18. Товариство створює та впроваджує систему внутрішнього контролю, що ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Товариства, крім функцій, які віднесено до виключної компетенції Загальних зборів Товариства, Наглядової ради, Виконавчого органу відповідно до положень законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НЦПФР та Статуту Товариства.

Ця глава базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту, а саме:

1) перша лінія захисту – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки діяльності Товариства. Ці підрозділи ініціюють, здійснюють або відображають операції, приймають ризики в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками, здійснюють заходи з контролю;

2) друга лінія захисту – на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс). Ці підрозділи забезпечують впевненість керівника Товариства, що впроваджені першою лінією захисту заходи з контролю та управління ризиками були розроблені та функціонують належним чином;

3) третя лінія захисту – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту, який здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням вимог, установлених положенням про порядок організації та здійснення внутрішнього аудиту.

2.19. Товариство визначає у внутрішніх документах процедури та заходи з контролю, які застосовуються підрозділами кожної з трьох ліній захисту.

2.20. Товариство визначає порядок та процедури:

1) вертикальної взаємодії, що застосовуються під час здійснення внутрішнього контролю між підрозділами різних ліній захисту;

2) горизонтальної взаємодії, що застосовуються в разі здійснення внутрішнього контролю в межах одного підрозділу та/або між підрозділами однієї лінії захисту.

2.21. Основні напрями здійснення внутрішнього контролю в Товаристві включають:

1) контроль за досягненням цілей діяльності Товариства, включаючи цілі, визначені в стратегії та плані діяльності Товариства;

2) контроль за забезпеченням ефективності фінансової та господарської діяльності Товариства в разі здійснення господарських та інших операцій;

3) контроль за ефективністю управління активами і пасивами;

4) контроль за збереженням активів Товариства;

5) контроль за ефективністю системи управління ризиками;

6) контроль за дотриманням вимог законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Товариство;

7) контроль за достовірністю, повнотою, об'єктивністю і своєчасністю ведення бухгалтерського обліку, складанням та оприлюдненням фінансової та іншої звітності для зовнішніх і внутрішніх користувачів;

8) управління інформаційними потоками, включаючи отримання і передавання інформації, забезпечення функціонування системи управління інформаційною безпекою.

2.22. Товариство забезпечує наявність відповідних працівників, обладнання, програмного забезпечення, приміщень, що відповідають вимогам, законодавства та внутрішніх документів.

2.23. Товариство упроваджує процедури контролю:

1) організаційно шляхом:

розподілу в межах організаційної структури Товариства повноважень, обов'язків та відповідальності щодо здійснення внутрішнього контролю між підрозділами, між керівниками та між працівниками Товариства. Підпорядкованість, обов'язки, права та відповідальність працівників визначаються в посадових інструкціях;

упровадження необхідних контрольних процедур, обмежень, що забезпечують ефективне функціонування системи внутрішнього контролю;

опису в положеннях про підрозділи контрольних функцій, що здійснюються кожним з них;

проведення регулярного оцінювання ризиків Товариства та заходів з контролю Товариства;

забезпечення інформаційної безпеки та організації належного обміну інформацією;

проведення моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, включаючи оцінку її ефективності шляхом проведення перевірок підрозділом внутрішнього аудиту;

2) методологічно шляхом опису системи внутрішнього контролю у внутрішніх документах, включаючи періодичність та строки виконання заходів з контролю, посадових осіб, на яких покладається контроль;

3) технологічно шляхом автоматизації процедур контролю в інформаційних системах Товариства з урахуванням судження Товариства щодо економічної доцільності автоматизації таких процедур.

2.24. Товариство установлює відповідні заходи з контролю у випадку передавання на договірній основі іншим особам здійснення функцій Товариства на регулярній основі з метою оптимізації витрат і процесів у Товаристві.

3. КОНТРОЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

3.1. Наглядова рада та Виконавчий орган Товариства забезпечують створення та функціонування контрольного середовища як компонента системи внутрішнього контролю в Товаристві.

3.2. Товариство забезпечує належне функціонування контрольного середовища Товариства, що передбачає:

1) розуміння Наглядовою радою та Виконавчим органом Товариства ризиків, на які може наражатися Товариство, та забезпечення впровадження, розвитку та інтеграції системи внутрішнього контролю в систему корпоративного управління Товариства;

2) забезпечення розподілу повноважень і відповідальності між колегіальними органами, між підрозділами та між окремими працівниками Товариства й уникнення конфлікту інтересів;

3) усвідомлення та розуміння кожним працівником Товариства своєї ролі в забезпеченні функціонування системи внутрішнього контролю;

4) забезпечення Наглядовою радою та Виконавчим органом Товариства розвитку культури контролю;

5) забезпечення відповідності діяльності працівників Товариства встановленій у Товаристві культурі контролю.

3.3. Суб'єктами системи внутрішнього контролю Товариства є:

1) Наглядова рада Товариства;

2) Виконавчий орган Товариства;

3) бізнес-підрозділи, підрозділи підтримки;

4) підрозділ внутрішнього аудиту;

5) керівники та працівники Товариства, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми документами.

3.4. Наглядова рада Товариства забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю Товариства та контроль за її ефективністю шляхом:

1) затвердження організаційної структури системи внутрішнього контролю Товариства, уключаючи структури підрозділів з управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту та порядку їх підпорядкування та звітування Наглядовій раді Товариства, а також порядку звітування та взаємодії цих підрозділів з Виконавчим органом Товариства;

2) делегування повноважень комітетам Наглядової ради Товариства, Виконавчому органу Товариства згідно з внутрішніми документами;

3) розгляду питань організації внутрішнього контролю та заходів щодо підвищення його ефективності;

4) контролю за діяльністю Виконавчого органу Товариства щодо організації та належного функціонування системи внутрішнього контролю, ужиття заходів щодо своєчасного виконання рекомендацій Наглядової ради Товариства та комітетів з питань організації внутрішнього контролю;

6) забезпечення функціонування та контролю за ефективністю системи управління ризиками;

7) затвердження внутрішніх документів з організації та функціонування системи внутрішнього контролю, що підлягають затвердженню Наглядовою радою Товариства відповідно до вимог законодавства України та нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР;

8) розгляду результатів моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, проведеного підрозділами другої та третьої ліній захисту;

9) контролю за виконанням Виконавчим органом Товариства заходів, визначених з метою підвищення ефективності системи внутрішнього контролю Товариства.

3.5. Наглядова рада Товариства має право делегувати свої функції з організації та функціонування системи внутрішнього контролю постійно діючим комітетам,

створеним з числа членів Наглядової ради Товариства, з метою підготовки висновків та пропозицій для прийняття радою своєчасних та адекватних управлінських рішень.

3.6. Виконавчий орган Товариства забезпечує виконання рішень Наглядової ради Товариства щодо забезпечення організації та функціонування системи внутрішнього контролю з питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Товариства, шляхом:

1) поточного управління підпорядкованими суб'єктами системи внутрішнього контролю Товариства;

2) розподілу функцій, повноважень та відповідальності за здійснення внутрішнього контролю між підрозділами та між працівниками Товариства;

3) забезпечення функціонування інформаційних систем Товариства, що забезпечують накопичення, оброблення необхідної інформації та надання її користувачам;

4) забезпечення моніторингу процедур внутрішнього контролю Товариства щодо їх адекватності характеру діяльності Товариства в межах своїх повноважень;

5) здійснення контролю за усуненням недоліків, виявлених:

НКРЕКП, НКЦПФР та іншими органами державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд/контроль за діяльністю Товариства;

відповідальними за контроль керівниками структурних підрозділів Товариства;

підрозділом внутрішнього аудиту;

зовнішніми аудиторами за результатами проведення зовнішнього аудиту;

6) подання звітів Наглядовій раді Товариства про виконання її рішень щодо підвищення ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням змін у діяльності Товариства та зовнішніх чинників, що впливають на його діяльність.

3.7. Наглядова рада Товариства забезпечує контроль за виконанням делегованих нею функцій та залишається відповідальною за їх виконання.

3.8. Товариство забезпечує розроблення порядку делегування функцій та повноважень щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю, уключаючи критерії визначення можливості/неможливості делегування певних повноважень та наявність процедури моніторингу такого делегування, що має містити:

1) перелік/критерії визначення повноважень, що можуть бути делеговані;

2) порядок делегування (ким ініціюється, кому та за яких умов делегується, ким погоджується делегування);

3) обмеження, що стосуються здійснення делегованих повноважень.

3.9. Керівники підрозділів Товариства відповідають за:

1) організацію, упровадження та належне здійснення функціонального контролю, застосування необхідних та відповідних інструментів для забезпечення ефективності контрольного середовища у сфері своєї діяльності відповідно до вимог внутрішніх документів;

2) розроблення планів заходів щодо усунення/мінімізації виявлених недоліків внутрішнього контролю, упровадження заходів з контролю (далі – плани заходів) та своєчасного їх подання на розгляд ради та/або Виконавчому органу Товариства відповідно до затверджених у Товаристві процедур розгляду таких планів заходів;

3) забезпечення своєчасного та повного виконання планів заходів.

3.10. Керівники підрозділів Товариства забезпечують дотримання працівниками підпорядкованих їм підрозділів внутрішніх документів, що регулюють питання внутрішнього контролю в Товаристві, організації ефективної роботи стосовно своєчасного виявлення та усунення порушень.

3.11. Товариство забезпечує розподіл обов'язків між працівниками Товариства в такий спосіб, що забезпечує захист від ризику несанкціонованих операцій, шахрайських дій та маніпулювання даними для приховування фінансових збитків або порушень законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів.

3.12. Наглядова рада Товариства та Виконавчий орган Товариства з метою дотримання керівниками структурних підрозділів та працівниками Товариства культури контролю створюють необхідну атмосферу, включаючи такі дії:

1) забезпечення розуміння керівниками структурних підрозділів та працівниками Товариства їх ролі в системі внутрішнього контролю з метою досягнення цілей діяльності Товариства;

2) отримання підтверджень, що керівники структурних підрозділів та інші працівники Товариства, поінформовані про дисциплінарні стягнення, які застосовуватимуться до них у разі неприйнятної поведінки/порушень у діяльності.

3.13. Товариство з метою забезпечення організації та функціонування системи внутрішнього контролю розробляє та впроваджує внутрішні документи та здійснює заходи, спрямовані на підтримку на належному рівні культури контролю в Товаристві.

3.14. Товариство з метою досягнення цілей системи внутрішнього контролю залучає та сприяє розвитку компетентних осіб для виконання функцій та обов'язків, забезпечує наявність належного рівня кваліфікації працівників на всіх організаційних рівнях Товариства.

3.15. Товариство забезпечує здійснення перевірки всіх осіб, які є кандидатами на посади в Товаристві стосовно наявності необхідного досвіду та професійних якостей. Така перевірка має включати в себе аналіз попереднього досвіду роботи кандидата з метою оцінки його відповідності вимогам вакантної посади в Товаристві.

3.16. Товариство затверджує внутрішні документи щодо винагороди з метою забезпечення ефективного корпоративного управління та сприяння дотриманню корпоративних цінностей.

3.17. Виконавчий орган Товариства забезпечує виконання таких функцій щодо винагороди:

1) здійснення моніторингу рівня оплати праці та інших складових системи стимулювання працівників Товариства порівняно з ринковим рівнем;

2) розгляд пропозицій з удосконалення оплати праці, матеріального та нематеріального стимулювання працівників Товариства.

3.18. Товариство зобов'язаний розробити та впровадити заходи щодо підтримки на належному рівні актуальних знань та навичок у працівників Товариства з метою підвищення ефективності діяльності Товариства. Уповноважені працівники Товариства мають постійно оцінювати достатність кваліфікації працівників та потребу в їх регулярному навчанні.

3.19. Виконавчий орган Товариства з метою вдосконалення контрольного середовища забезпечує виконання таких функцій щодо регулярного навчання керівників структурних підрозділів та інших працівників Товариства:

- 1) організація підвищення кваліфікації та розвиток працівників та керівників структурних підрозділів Товариства за всіма формами навчання, аналіз динаміки розвитку компетентності та професійних навичок;
- 2) планування та аналіз ефективності заходів з навчання та розвитку працівників;
- 3) розвиток дистанційних засобів навчання та наставництва в Товаристві;
- 4) моніторинг виконання планів навчання.

3.20. Критерії, що свідчать про впровадження та функціонування контрольного середовища як компонента системи внутрішнього контролю Товариства, включають таке:

- 1) Наглядова рада Товариства здійснює нагляд за ефективним функціонуванням системи внутрішнього контролю;
- 2) Виконавчий орган Товариства під контролем Наглядової ради Товариства в межах своїх повноважень упроваджує процедури, повноваження та обов'язки щодо внутрішнього контролю на підпорядкованих організаційних рівнях Товариству;
- 3) Товариство розробляє, упроваджує та забезпечує дотримання керівниками структурних підрозділів та працівниками Товариства внутрішніх документів, спрямованих на створення та дотримання корпоративних цінностей, культури контролю;
- 4) Товариство залучає компетентних осіб з метою досягнення цілей діяльності Товариства, уключаючи цілі системи внутрішнього контролю;
- 5) Товариство розвиває, підтримує та оцінює компетентність працівників Товариства та встановлює заходи щодо їх винагороди та стимулювання з метою досягнення цілей діяльності Товариства, уключаючи цілі системи внутрішнього контролю.

4. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

4.1. Товариство упроваджує систему управління ризиками в Товаристві як складову частину (компонент) системи внутрішнього контролю Товариства.

4.2. Товариство забезпечує впровадження та функціонування системи управління ризиками Товариства.

4.3. Підрозділ внутрішнього аудиту Товариства регулярно оцінює ефективність, комплексність та адекватність системи управління ризиками товариства відповідно до положення про систему управління ризиками та гарантій.

4.4. Критерії, що свідчать про впровадження та функціонування системи управління ризиками як компонента системи внутрішнього контролю Товариства:

- 1) Товариство забезпечує створення та функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками;
- 2) Товариство на всіх організаційних виявляє ризики, притаманні діяльності Товариства, та визначає заходи щодо управління такими ризиками.

5. КОНТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

5.1. Товариство здійснює контрольну діяльність шляхом виконання заходів з контролю з метою надання достатньої впевненості керівнику Товариства щодо досягнення Товариством цілей його діяльності.

5.2. Товариство включає заходи з контролю в усі процеси Товариства.

5.3. Товариство встановлює заходи з контролю, що відповідають таким критеріям:

1) достовірність та своєчасність – господарські операції та дії в межах інших процесів діяльності Товариства відображаються в інформаційних та інших системах Товариства коректно та своєчасно на кожному етапі здійснення/оброблення;

2) повнота – усі виконані Товариством операції та дії в межах інших процесів діяльності Товариства відображаються в інформаційних та інших системах Товариства в повному обсязі;

3) дійсність – господарські операції та дії в межах інших процесів Товариства є подіями, які фактично відбулися та виконані відповідно до встановлених у Товаристві процедур.

5.4. Товариство забезпечує впровадження заходів з контролю на кожному зі своїх організаційних рівнів.

5.5. Товариство ураховує під час розроблення та вдосконалення процедур та видів контролю щонайменше:

1) зміни в ринковому та регуляторному середовищі;

2) адекватність установлених процедур та видів контролю щодо кожного з суттєвих видів ризиків, притаманних діяльності Товариству;

3) ефективність процедури та/або виду контролю в минулому;

4) можливість моніторингу процедури та/або виду контролю.

5.6. Товариство застосовує заходи з контролю з метою:

1) запобігання порушень – шляхом запобігання недоліків/невідповідностей/порушень (включаючи контроль за наданням доступу);

2) виявлення порушень – шляхом виявлення недоліків/невідповідностей/порушень (включаючи подвійний або автоматизований контроль, самоконтроль/самооцінку);

3) виправлення порушень – шляхом виправлення недоліків/невідповідностей/порушень.

5.7. Товариство здійснює та визначає у внутрішніх документах заходи з контролю, здійснення яких передбачає щонайменше три етапи:

1) визначення процедур, видів контролю у внутрішніх документах;

2) виконання функцій/процесів працівниками Товариства, що включають визначені процедури, види контролю;

3) аналіз та контроль виконання функцій/процесів працівниками Товариства.

5.8. Процедури контролю в Товариства включають щонайменше контроль:

1) що здійснюється керівником Товариства та включає аналіз звітності, яка надається на регулярній основі або запитується згідно з окремо встановленими процедурами, про результати діяльності підрозділів Товариства з метою аналізу відповідності цих результатів установленим цілям діяльності Товариства;

2) що здійснюється керівниками структурних підрозділів Товариства та включає аналіз звітів про результати діяльності відповідних підрозділів на щоденній/щотижневій/щомісячній основі;

3) за наданням доступу, що включає обмеження доступу до матеріальних цінностей (готівки, цінних паперів у документарній формі), приміщень Товариства, розподіл відповідальності за зберігання і використання цінностей, забезпечення охорони приміщень, проведення періодичних інвентаризацій, обмеження доступу до інформаційних систем, уключаючи санкціонування допуску до комп'ютерних програм та даних;

Товариство з урахуванням його організаційної структури, характеру діяльності, обсягів операцій, бізнес-моделі, профілю ризиків може право додатково визначати інші процедури контролю, що забезпечують досягнення цілей з внутрішнього контролю в Товаристві та цілей діяльності Товариства в цілому.

5.9. Товариство забезпечує здійснення процедур контролю шляхом:

1) розмежування функцій – працівники, відповідальні за укладання угод, не повинні здійснювати бухгалтерський облік операцій, що виконуються за такими угодами. В одному підрозділі не може бути зосереджено проведення операції, починаючи з її ініціювання до відображення в регістрах бухгалтерського обліку Товариства, крім операцій з установленим механізмом контролю з використанням відповідного програмного забезпечення;

2) звіряння даних – звіряння даних повинно відбуватися між різними інформаційними системами, а також на різних етапах оброблення даних, що реалізується шляхом порівняння детальної інформації та/або кінцевих даних;

4) контролю за виправленнями – унесення будь-яких виправлень до вхідної інформації у системах Товариства має бути додатково проконтрольовано іншим працівником (який не є виконавцем).

5.10. Система внутрішнього контролю Товариства має забезпечувати достатню впевненість керівників Товариства щодо досягнення цілей діяльності Товариства з урахуванням судження Товариства щодо впровадження необхідних видів внутрішнього контролю.

З цієї метою система внутрішнього контролю Товариства може включати такі види контролів:

1) залежно від моменту здійснення контролю:

попередній – передусе виконанню дії або операції;

поточний – здійснюється під час виконання дії або операції;

подальший – здійснюється після виконання дії або операцій та спрямований на виявлення недоліків, виправлення допущених помилок.

Товариство забезпечує послідовне поєднання попереднього, поточного і подальшого контролів з метою підвищення дієвості та ефективності контролю;

2) залежно від призначення контролю:

превентивний – спрямований на попередження порушень та ризиків;

виявляючий – спрямований на виявлення ризиків;

коригуючий – спрямований на уникнення/пом'якшення реалізованих ризиків;

3) залежно від суб'єкта контролю:

самостійний контроль – здійснюється працівником самостійно;

подвійний контроль - здійснюється двома (або більше) працівниками (принцип «двох пар очей»);

автоматизований контроль – здійснюється автоматизованою системою;

4) залежно від періодичності здійснення:

функціональний (постійний) – проводиться на регулярній основі;

періодичний – проводиться згідно з установленою у внутрішніх документах періодичністю;

5) залежно від обсягів контролю:

повний – охоплює весь обсяг відповідного процесу Товариства;

портфельний – проводиться за групами функцій, операцій, договорів;

вибірковий – проводиться за окремими відібраними елементами відповідного процесу Товариства.

5.11. Товариство обирає та впроваджує заходи з контролю за інформаційними системами та технологіями, що використовуються в Товаристві, з метою забезпечення надійного та безперервного функціонування Товариства. Такі заходи включають в себе:

1) контроль за технологічною інфраструктурою: застосовується до інфраструктурних об'єктів Товариства, уключаючи мережі зв'язку, живлення, сервери та робочі станції; здійснюється з метою забезпечення повноти, доступності, цілісності інформації, що використовується в діяльності Товариства, та передбачає необхідні коригуючі дії під час виявлення недоліків функціонування інформаційних систем, уключаючи процедури резервування (копіювання) даних, відновлення функцій автоматизованих інформаційних систем унаслідок форс-мажорних обставин або технічних збоїв;

2) управління доступами: уключає процедури контролю за доступом до інформаційних систем Товариства та охоплює права доступу до даних, операційних систем (системне програмне забезпечення), мереж, програмних додатків. Ці заходи здійснюються з метою захисту інформаційних систем Товариства від несанкціонованого використання та зловживань;

3) контроль за інформаційними системами та технологіями Товариства під час їх придбання, розроблення або супроводження: упроваджується з метою забезпечення відповідних процедур, що регламентують придбання, розроблення та супроводження інформаційних систем та технологічних рішень, вимоги до їх документації, їх тестування та подальше технічне обслуговування. Ці процедури забезпечують контроль за змінами в системах та технологіях та можуть передбачати необхідність авторизації запитів на зміни, узгоджень і результатів тестування.

5.12. Товариство розробляє, затверджує та впроваджує внутрішні документи, що встановлюють цілі, яких планується досягти в результаті здійснення заходів з контролю, регламентують порядок здійснення заходів з контролю, та забезпечує їх відповідність поточній діяльності Товариства.

5.13. Внутрішні документи, що регламентують порядок здійснення заходів з контролю, містять:

- 1) установлену періодичність та терміни здійснення заходів з контролю;
- 2) процедуру здійснення відповідних коригуючих дій щодо виправлення виявлених недоліків.

5.14. Інформаційні системи Товариства мають забезпечувати виконання процедур та заходів з контролю, уключаючи:

- 1) виявлення та відстеження помилок, суперечностей і підозрілих операцій;
- 2) виправлення помилок, суперечностей і неточностей під час відображення операцій в обліку;
- 3) створення звітів за фактами проведених коригувань результатів виконання заходів з контролю.

5.15. Товариство установлює у внутрішніх документах вимоги до інформаційного забезпечення своєї операційної діяльності з урахуванням потреб такої діяльності відповідно до нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР з питань організації заходів із забезпечення інформаційної безпеки.

5.16. Критерії, що свідчать про впровадження та здійснення контрольної діяльності як компонента системи внутрішнього контролю Товариства, включають таке:

- 1) Товариство обрало та впровадило заходи з контролю, що забезпечують пом'якшення ризиків діяльності Товариства до прийнятного рівня;
- 2) Товариство забезпечує рівень контролю за вибором та використанням/застосуванням інформаційних систем та технологій, що використовуються Товариством, на рівні, необхідному для забезпечення досягнення цілей його діяльності;
- 3) Товариство визначило заходи з контролю у внутрішніх документах, установило очікувані результати та порядок здійснення таких заходів.

6. КОНТРОЛЬ ЗА ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ ТА КОМУНІКАЦІЯМИ ТОВАРИСТВА

6.1. Товариство забезпечує контроль за інформаційними потоками та комунікаціями (обміном інформацією) для підтримки інших компонентів системи внутрішнього контролю з метою:

- 1) надання та отримання якісної інформації внутрішніми та зовнішніми користувачами з метою прийняття обґрунтованих суджень, своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- 2) створення та функціонування інформаційних систем, що забезпечують здійснення внутрішніх та зовнішніх комунікацій Товариства.

6.2. Товариство забезпечує якість інформації, що використовується в його діяльності, ґрунтуючись на таких принципах:

- 1) наявність та доступність – інформацію легко отримати тим, хто її потребує для виконання своїх посадових/функціональних обов'язків. Користувачі ознайомлені з переліком доступної їм інформації та процедурою доступу до інформаційних систем Товариства;
- 2) коректність – інформація є достовірною та повною;

3) актуальність – зібрана інформація є актуальною та оновлюється з необхідною частотою, уключаючи періодичність, визначену законодавством України, нормативно-правовими актами НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніми документами;

4) цілісність – інформація є захищеною від несанкціонованого спотворення, руйнування або знищення. Товариство забезпечує класифікацію інформації (наприклад, загальнодоступна, з обмеженим доступом) та інші процедури захисту інформації;

5) збереження – інформація доступна протягом термінів, визначених законодавством України, нормативно-правовими актами НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніми документами;

6) достатність – рівень деталізації інформації відповідає потребам внутрішніх та зовнішніх користувачів. Надлишкова інформація усувається для уникнення некоректного використання або тлумачення;

7) дійсність – інформація, отримана відповідно до затверджених процедур, і, за винятком гіпотетичних припущень, є даними про події, які фактично відбулися;

8) підтвердженість – інформація підтверджується доказами з відповідного джерела.

6.3. Товариство установлює процедури управління інформацією з чіткою відповідальністю за якість інформації, уключаючи процедури з поширення інформації щодо виявлених недоліків та невідповідностей у системі внутрішнього контролю.

6.4. Товариство визначає форму та періодичність надання інформації з урахуванням потреб та вимог внутрішніх та зовнішніх користувачів.

6.5. Товариство забезпечує використання якісної інформації на всіх його організаційних рівнях з метою досягнення цілей Товариства та своєчасного реагування на виявлені недоліки системи внутрішнього контролю.

6.6. Товариство забезпечує обмін інформацією стосовно внутрішнього контролю на всіх організаційних рівнях Товариства, що включає інформацію щодо:

1) цілей системи внутрішнього контролю, важливості та переваг наявності ефективної системи внутрішнього контролю у Товаристві;

2) політики та процедур, що визначають функціональні обов'язки керівників структурних підрозділів та працівників Товариства щодо виконання заходів з контролю;

3) ролей, повноважень та обов'язків керівників структурних підрозділів та інших працівників Товариства щодо виконання заходів з контролю;

4) суттєвих питань щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю, уключаючи інформацію щодо недоліків та невідповідностей у системі внутрішнього контролю.

6.7. Товариство забезпечує якісні внутрішні комунікації за різними напрямками, а саме:

1) вертикально (знизу – вгору) – інформація щодо ризиків та інших питань діяльності Товариства доводиться до відома Наглядової ради Товариства та Виконавчого органу Товариства з метою прийняття відповідних управлінських рішень;

2) вертикально (зверху – вниз) – інформація про стратегію та політику Товариства доводиться до відома керівників усіх рівнів та інших працівників Товариства;

3) горизонтально – інформація, якою володіє один підрозділ Товариства, надається іншому підрозділу, якому вона необхідна для виконання своїх функцій.

6.8. Товариство обирає метод внутрішньої комунікації, ураховуючи цільову аудиторію, характер комунікації, своєчасність, вартість та вимоги законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів.

6.9. Товариство, використовуючи відповідні форми внутрішньої комунікації, надає працівникам Товариства відповідно до їх функціональних обов'язків якісну інформацію, уключаючи інформацію щодо:

- 1) стратегічних, поточних цілей та планів Товариства, стану їх виконання;
- 2) змін у внутрішніх документах, уключаючи документи щодо здійснення внутрішнього контролю;
- 3) культури контролю;
- 4) затверджених планів робіт підрозділів Товариства;
- 5) розпоряджень керівників структурних підрозділів Товариства, уключаючи розпорядження щодо здійснення заходів з контролю;
- 6) правил техніки безпеки та охорони праці;
- 7) порядку користування, передавання, збереження документів та інших носіїв інформації, що становить комерційну таємницю;
- 8) процедур щодо дотримання вимог з інформаційної безпеки;
- 9) відповідальності (дисциплінарної, адміністративної, кримінальної) за вчинення порушень.

6.10. Товариство розробляє та впроваджує заходи з контролю під час комунікації з зовнішніми користувачами. Такі заходи можуть уключати політику та процедури отримання інформації від зовнішніх користувачів та передавання цієї інформації в межах організаційної структури Товариства, що дає змогу керівнику Товариства визначати тенденції, події або обставини, які можуть вплинути на досягнення цілей Товариства.

6.11. Товариство, здійснюючи комунікацію з зовнішніми користувачами, забезпечує:

- 1) надання актуальної та своєчасної інформації щодо діяльності Товариства зовнішнім користувачам, уключаючи акціонерів, партнерів, суб'єктів господарювання, провадять діяльність на ринку електричної енергії та на організованих товарних ринках, наглядові, контролюючі, правоохоронні органи;
- 2) отримання інформації щодо функціонування системи внутрішнього контролю Товариства від зовнішніх аудиторів, наглядових органів, інших зовнішніх користувачів з метою ухвалення адекватних управлінських рішень.

6.12. Товариство отримує від зовнішніх користувачів інформацію про функціонування системи внутрішнього контролю Товариства, що може включати:

- 1) оцінку системи внутрішнього контролю у Товаристві зовнішніми аудиторами та наглядовими (контролюючими) органами;
- 2) відгуки клієнтів (суб'єктів з якими укладаються договори та яким надаються послуги) стосовно якості надання послуг;

3) публікації про Товариство у засобах масової інформації, на інформаційних сайтах, у зовнішніх інформаційних системах.

6.13. Виконавчий орган Товариства оцінює інформацію від зовнішніх користувачів щодо системи внутрішнього контролю та інформує Наглядову раду Товариства щодо виявлених недоліків системи внутрішнього контролю.

6.14. Товариство самостійно обирає метод зовнішньої комунікації, ураховуючи цільову аудиторію, характер комунікації, своєчасність, вартість та вимоги законодавства України, нормативно-правових актів НКЦПФР та НКРЕКП, внутрішніх документів.

6.15. Критерії, що свідчать про використання Товариством якісної інформації та належне функціонування системи комунікацій Товариства, включають таке:

1) Товариство здійснює контроль за якістю інформації, що надається, отримується, генерується, використовується;

2) Товариство забезпечує передавання на всі свої організаційні рівні інформації щодо його діяльності, включаючи інформацію щодо цілей та обов'язків керівника та працівників Товариства з внутрішнього контролю;

3) Товариство здійснює комунікацію із зовнішніми користувачами з питань діяльності Товариства.

7. МОНІТОРИНГ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

7.1. Товариство здійснює моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю (далі – моніторинг системи внутрішнього контролю) відповідно до вимог цього Положення, внутрішніх документів з метою:

1) оцінки якості роботи системи внутрішнього контролю у визначений період часу;

2) визначення здатності системи внутрішнього контролю забезпечити досягнення цілей діяльності Товариства, включаючи визначення імовірності виникнення та оцінку суттєвості потенційно можливих недоліків системи внутрішнього контролю, що можуть спричинити негативний вплив на досягнення цілей Товариства;

3) розроблення заходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу з метою вдосконалення системи внутрішнього контролю.

7.2. Товариство обирає види заходів з моніторингу системи внутрішнього контролю, включаючи моніторинг ефективності процедур з контролю та оцінку ефективності системи внутрішнього контролю Товариства, як комбінацію поточних та періодичних заходів з моніторингу з урахуванням установлених цілей діяльності Товариства, характеру, обсягу та складності його операцій, кількості та складності видів контролю, ймовірності виникнення недоліків, а також кваліфікації та досвіду працівників Товариства. Відповідальність за проведення таких заходів у межах визначених Товариством повноважень несуть:

1) керівники підрозділів другої лінії захисту Товариства – за моніторинг ефективності процедур контролю на першій лінії захисту в межах виконання функцій незалежного контролю другої лінії захисту;

2) керівник підрозділу внутрішнього аудиту (третьої лінії захисту Товариства) – за оцінку ефективності системи внутрішнього контролю Товариства в цілому.

7.3. Функції органів управління та підрозділів Товариства щодо моніторингу системи внутрішнього контролю, становлять:

1) Наглядової ради Товариства щодо затвердження вимог щодо здійснення моніторингу системи внутрішнього контролю та розгляду результатів оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, проведеної підрозділом внутрішнього аудиту, з метою забезпечення контролю за проведенням заходів з моніторингу;

2) Виконавчого органу Товариства щодо забезпечення моніторингу процедур з контролю в Товаристві, забезпечення підготовки та надання Наглядовій раді Товариства пропозицій щодо необхідності вдосконалення заходів з контролю, розроблення заходів щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи внутрішнього контролю, виявлених за результатами перевірок підрозділу внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів і наглядових органів;

3) керівників підрозділів за дотриманням норм (комплаєнс) Товариства щодо забезпечення організації контролю за відповідністю діяльності Товариства вимогам законодавства України, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР, внутрішніх документів, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Товариство;

5) підрозділу внутрішнього аудиту щодо оцінки комплексності, ефективності та адекватності системи внутрішнього контролю.

7.4. Товариство здійснює поточні заходи з моніторингу з метою оперативного виявлення та усунення недоліків системи внутрішнього контролю. Відповідальність за проведення таких заходів несуть керівники підрозділів першої та другої лінії захисту Товариства в межах визначених Товариством повноважень.

7.5. Товариство здійснює періодичні заходи з моніторингу, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю Товариства в цілому, з метою виявлення недоліків після факту події.

7.6. Товариство здійснює періодичні заходи з моніторингу з урахуванням:

1) характеру та обсягу питань з урахуванням складності операцій Товариства, ризику порушень та випадків виникнення порушень у системі внутрішнього контролю в минулому, а також вимог цього Положення, нормативно-правових актів НКРЕКП та НКЦПФР;

2) частоти моніторингу питань з урахуванням обсягу та складності операцій Товариства, основних видів контролю, частоти і характеру змін, що відбуваються в операційному середовищі;

3) тривалості проведення заходів з моніторингу;

4) достатності та рівня кваліфікації працівників Товариства, відповідальних за проведення заходів, та наданих цим працівникам повноважень;

5) порядку підготовки звітів щодо результатів моніторингу системи внутрішнього контролю, обговорення та затвердження цих звітів;

6) достатності та повноти необхідної інформації щодо проведення заходів з моніторингу.

7.7. Звіти, що надаються Наглядовій раді та/або Виконавчому органу Товариства, мають містити інформацію про виявлені недоліки системи внутрішнього контролю, аналіз причин їх виникнення, ймовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, рекомендації/пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, механізми контролю за станом виконання

рекомендацій/пропозицій, затверджених раніше. Товариство затверджує порядок підготовки та надання таких звітів у внутрішніх документах.

7.8. Товариство забезпечує надання звітів щодо результатів моніторингу системи внутрішнього контролю працівникам товариства, які відповідають за здійснення коригуючих дій, в межах визначених Товариством повноважень.

7.9. Товариство здійснює оцінку ефективності системи внутрішнього контролю як вид періодичних заходів з моніторингу, визначаючи зміст, процедуру, метод та критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю. Підрозділ внутрішнього аудиту Товариства здійснює таку оцінку відповідно до вимог положення про систему управління ризиками та гарантій.

7.10. Товариство має проводити оцінку ефективності системи внутрішнього контролю додатково в разі настання або високої ймовірності настання подій, що мають/можуть мати істотний вплив на діяльність Товариства (придбання, продаж, списання істотного обсягу активів, значних змін у бізнес-моделі, організаційній структурі Товариства або його макроекономічному та/або бізнес-середовищі).

7.11. Товариство у внутрішніх документах установлює розподіл відповідальності за ефективність системи внутрішнього контролю таким чином:

1) Наглядова рада та Виконавчий орган Товариства несуть відповідальність за ефективність системи внутрішнього контролю;

2) підрозділи першої лінії захисту Товариства несуть безпосередню відповідальність за виконання заходів щодо виправлення недоліків системи внутрішнього контролю;

3) підрозділ з управління ризиками та керівники структурних підрозділів відповідають за якість виконання заходів із моніторингу системи внутрішнього контролю (за винятком оцінки ефективності системи внутрішнього контролю);

4) підрозділ внутрішнього аудиту відповідає за якість оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

7.12. Наглядова рада Товариства забезпечує здійснення оцінки ефективності системи внутрішнього контролю підрозділом внутрішнього аудиту Товариства відповідно до критеріїв оцінки ефективності цієї системи та затверджує такі критерії.

7.13. Підрозділ внутрішнього аудиту перевіряє наявність, оцінює комплексність, ефективність та адекватність системи внутрішнього контролю, відповідність цієї системи видам та обсягам здійснюваних Товариством операцій, змінам у бізнес-моделі Товариства, його макроекономічному та бізнес-середовищі.

7.14. Критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю в Товаристві можуть включати:

1) наявність у Товаристві організаційної структури системи внутрішнього контролю, що включає розподіл функцій між суб'єктами контролю з можливістю чіткого визначення відповідальних осіб за виконання цих функцій;

2) наявність документів, що регламентують:

принципи побудови системи внутрішнього контролю;

функції та повноваження працівників Товариства та підрозділів Товариства в системі внутрішнього контролю;

порядок взаємодії, прийняття рішень та розподіл повноважень підрозділів Товариства під час здійснення внутрішнього контролю;

порядок виявлення недоліків та організації звітування щодо функціонування системи внутрішнього контролю;

контроль за ефективністю системи внутрішнього контролю;

3) охоплення заходами з контролю всіх операцій та продуктів Товариства;

4) порядок контролю за функціонуванням системи внутрішнього контролю керівником Товариства;

5) результати оцінки ефективності системи управління ризиками Товариства;

6) результати оцінки ефективності управління інформаційними потоками, включаючи отримання і передавання інформації, забезпечення функціонування системи інформаційної безпеки;

7) відповідність політики за окремими напрямками діяльності Товариства та процедур Товариства вимогам законодавства України, нормативно-правовим актам НКЦПФР та НКРЕКП, внутрішнім документам, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Товариство, узгодженість внутрішніх документів між собою;

8) комплексність, ефективність та адекватність установлених заходів із контролю та контроль за їх виконанням працівниками Товариства відповідно до внутрішніх документів;

9) наявність у Товаристві культури контролю, що включає своєчасну фіксацію та аналіз виявлених недоліків системи внутрішнього контролю, звітування щодо виявлених недоліків керівнику Товариства в межах визначених Товариством повноважень, ужиття своєчасних та адекватних заходів щодо усунення виявлених недоліків;

10) результати оцінки відповідності системи внутрішнього контролю Товариства його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій Товариства.

7.15. Товариство з урахуванням особливостей його діяльності може додатково визначати інші критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю додатково до встановлених у пункті 7.14 цієї глави.

7.16. Товариство установлює критерії визначення суттєвості недоліків системи внутрішнього контролю на основі ймовірності їх виникнення та можливості впливу на здатність Товариства забезпечити досягнення цілей його діяльності. Товариство забезпечує застосування цих критеріїв працівниками всіх підрозділів Товариства та періодичне оновлення таких критеріїв.

7.17. Товариство за результатами оцінки ефективності системи внутрішнього контролю розробляє заходи та забезпечує їх виконання з метою усунення виявлених недоліків, включаючи коригуючі заходи. Коригуючі заходи включають розроблення нових та оновлення наявних заходів з контролю.

7.18. Критерії, що свідчать про впровадження та здійснення моніторингу системи внутрішнього контролю в Товаристві, включають таке:

1) Товариство розробило та забезпечує виконання поточних та періодичних заходів з моніторингу з метою оцінки впровадження та функціонування компонентів системи внутрішнього контролю;

2) Товариство своєчасно оцінює ефективність своєї системи внутрішнього контролю та забезпечує інформування керівників підрозділів Товариства, які відповідають за вжиття коригуючих дій, та керівника Товариства щодо виявлених недоліків системи внутрішнього контролю.